PORADNIK KIEROWCY ZAWODOWEGO SEBASTIAN PALUCH

OBSŁUGA TACHOGRAFU WPISY MANUALNE

(--) Cok

75km∕h

123456.7km 🖬 🖉

2:50. 0

POLSKIE FORUM TRANSPORTU

CSK CENTRUM OBSŁUGI TRANSPORTU

Wszelkie oznaczenia oraz logo Siemens, VDO, Stoneridge należą do ich właścicieli. CSK nie działa w imieniu tych podmiotów. Informacje zawarte w broszurze zostały sporządzone z najwyższą starannością, jednak CSK nie bierze jakiejkolwiek odpowiedzialności za szkody wynikłe ze stosowania zawartych tutaj informacji.

Wydawca:

Stowarzyszenie Polskie Forum Transportu UI. Leona Heyki 2 70– 631 Szczecin email: zarzad@spft.pl WWW.SPFT.PL

Obsługa tachografu - wpisy manualne Sebastian Paluch

Publikacja zawiera procedury właściwego logowania dla poszczególnych typów tachografów. Pomimo dołożenia najwyższych starań autor nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne negatywne konsekwencje prawne wynikające z użycia niniejszej instrukcji. W instrukcji zawarto materiały z instrukcji obsługi poszczególnych typów tachografów na zasadzie dozwolonego użytku w rozumieniu ustawy o prawach autorskich.

© Copyright CSK

- © Copyright SPFT
- © Copyright Sebastian Paluch

Siemens VDO (nowa wersja)

I. Wyświetlacz i elementy obsługi.

Cyfrowy tachograf firmy Siemens VDO posiada monochromatyczny wyświetlacz, wyświetlający komunikaty na dwóch wierszach. Kartę kierowcy umieszcza się w szczelinie. Wejście kabla do odczytu danych znajduje się pomiędzy szczelinami do wprowadzania karty kierowcy 1 i 2. Ręczne wprowadzenie czynności jest możliwe tylko w przypadku, gdy pojazd znajduje się na postoju, zaś kluczyk w stacyjce ustawiony jest na zapłonie oraz gdy funkcje wczytywania i drukowania są wyłączone. Dane wprowadzone ręcznie będą przechowywane tylko na karcie kierowcy. Dane można wprowadzić ręcznie, gdy karta nie znajdowała się w tachografie.

Logowanie do tachografu jest procesem istotnym z punktu widzenia ewentualnej późniejszej kontroli drogowej. Właściwe logowanie pozwala na zadeklarowanie czynności (aktywności) kierowcy od ostatniego wyjęcia kart z tachografu aż do jej ponownego włożenia. Należy pamiętać, że zgodnie z przepisami rozporządzeń 3821/85 oraz 165/2014 kierowca ma obowiązek udokumentować w razie kontroli swoje aktywności za ostatnie 28 dni oraz dzień obecny. Okresy nieudokumentowane zapisem w urządzeniu rejestrującym lub wykresówkami z tachografu analogowego, powinny być udokumentowane poprzez zaświadczenie pracodawcy wg wzoru określonego w decyzji Komisji z dnia 14 grudnia 2009 roku nr 2009/959/UE (zaświadczenie o nieprowadzeniu pojazdu) oraz zgodnie z przepisami art. 31 ustawy o czasie pracy kierowców.

Jeżeli kierowca w swojej pracy korzysta z pojazdów, w których zainstalowane są zarówno urządzenia cyfrowe jak i analogowe, to zgodnie z art. 87 ustawy o transporcie drogowym powinien w toku kontroli legitymować się zarówno wykresówkami jak i kartą kierowcy, niezależnie od tego, z jakiego rodzaju urządzenia korzysta w dniu kontroli.

- 1. Wyświetlacz tachografu
- 2. Klawisze zmiany aktywności oraz wysunięcia karty kierowcy 1
- 3. Szczelina do wprowadzania karty kierowcy 1
- 4. Interfejs do pobierania danych
- 5. Klawisze zmiany aktywności oraz wysunięcia karty kierowcy 2
- 6. Szczelina do wprowadzania karty kierowcy 1
- 7. Przycisk odryglowujący szufladę drukarki
- 8. Krawędź do odrywania wydruku z tachografu
- 9. Klawisze menu
- 10. Oznaczenie EX dla wersji ADR.

Wprowadzanie odpoczynku od ostatniego wyciągnięcia karty do aktualnego jej włożenia.

Wkładanie karty kierowcy w celu dokonania logowania możliwe jest po ustawieniu kluczyków w pozycji "zapłon" (lub po uruchomieniu silnika dla wersji ADR). Kartę umieszcza się chipem do góry i nadrukowaną na karcie strzałką do przodu. Kartę należy logować przy nieruchomym pojeździe. Chociaż włożenie karty podczas jazdy jest technicznie możliwe, to takie działanie nosi znamiona naruszenia i może skutkować nałożeniem kary pieniężnej na kierowcę lub (i) przewoźnika.

Po włożeniu karty do urządzenia rejestrującego pojawia się komunikat powitalny. W dolnym wierszu z lewej strony wyświetlany jest aktualny czas lokalny, natomiast z prawej – czas UTC.

Wyświetla się nazwisko kierowcy. Pasek postępu wskazuje proces odczytu karty kierowcy.

Przez ok. 4 sekundy wyświetla się data i godzina ostatniego wyjęcia karty kierowcy w czasie UTC. Od tego momentu kierowca ma obowiązek dokonać wpisu manualnego bądź w inny sposób udokumentować swoje aktywności.

Jeśli nie będą dodawane żadne aktywności należy klawiszami û lub 4 wybrać "nie" i zatwierdzić ten wybór przyciskiem OK.

Jeśli będą dodawane aktywności należy klawiszami 5 lub 6 wybrać "tak" i zatwierdzić ten wybór przyciskiem OK.

Uwaga! Zgodnie z art. 15 ust. 7 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 oraz art. 36 rozporządzenia 165/2014 (WE) kierowca ma obowiązek udokumentować w razie kontroli aktywności za dzień bieżący oraz poprzedzające 28 dni. Brak prawidłowego wpisu manualnego dotyczącego okresu, w którym karta nie była umieszczona w tachografie, rodzi obowiązek udokumentowania tych okresów aktywności w inny sposób, zwykle poprzez okazanie zaświadczenia o nieprowadzeniu pojazdu zgodnie z art. 31 ustawy o czasie pracy kierowców. Jeżeli kierowca w okresie podlegającym kontroli korzystał z pojazdu wyposażonego w tachograf analogowy (zapis na papierowych wykresówkach) to w momencie kontroli jest zobowiązany również do ich okazania.

Wiersz górny - Początek deklarowanego okresu - tachograf automatycznie przyjmuje moment ostatniego wyjęcia karty.

Wiersz dolny - Deklarowany koniec danego okresu objętego wpisem manualnym (zmieniana w danym momencie cyfra lub symbol pulsuje)

LEGENDA:

M = wpis manualny

h = pulsuje pole edycyjne aktywności

Wyświetla się okres pomiędzy wyjęciem karty (górny wiersz) a aktualnym procesem włożenia karty (2. wiersz) w czasie lokalnym. Dane zawarte w <u>dolnym wierszu</u> kierowca deklaruje samodzielnie.

Kierowca może zadeklarować cały okres pomiędzy wyjęciem a włożeniem karty jako jedna czynność (najczęściej odpoczynek). Okres ten może być także podzielony na kilka aktywności, tj. inne prace, dyżury i odpoczynki (bądź jako okres nieznany "?")

Po dokonaniu wpisu manualnego należy potwierdzić prawidłowość wyborem "tak" (OK). Jeżeli kierowca nie jest pewny prawidłowości wpisu należy klawiszami û lub 4 wybrać "nie" i rozpocząć proces wpisu manualnego od nowa.

Akceptacja wpisu manualnego kończy się wyborem kraju rozpoczęcia zmiany roboczej i zatwierdzeniem tego wyboru. W przypadku Hiszpanii należy także wskazać region i także zatwierdzić ten wybór przyciskiem OK.

Uwaga! Jeżeli kierowca wkłada kartę do pojazdu znajdującego się w innym kraju, niż kraj rozpoczęcia pracy, należy w tachografie cyfrowym zadeklarować faktyczny kraj rozpoczęcia pracy, a nie kraj w którym kierowca loguje kartę. Przykładowo jeżeli kierowca wyjeżdża własnym samochodem osobowym w Polski w celu dojazdu do pojazdu znajdującego się w Belgii, jest zobowiązany do zadeklarowania w tachografie cyfrowym podczas logowania wpisem manualnym czasu dojazdu jako okresu dyspozycji, zaś jako faktyczny kraj rozpoczęcia zmiany wskazuje PL, a nie B.

Kraj rozpoczęcia i zakończenia zmiany: Zgodnie z art. 15 pkt 5a oraz z działem II pkt 6.1 załącznika nr I b do rozporządzenia 3821/85 (EWG) kierowca ma obowiązek wprowadzać w urządzenie rejestrujące symbole państw w których zaczyna i kończy dzienny okres pracy. Aby to uczynić kierowca wywołuje przy użyciu klawiszy û lub & i <OK> następujące komendy: wejście do MENU poprzez naciśnięcie klawisza <OK>; następnie klawiszem & przejście do trybu <wpisz kierowca 1>; następnie klawiszem & przejście do trybu odpowiednio przy rozpoczęciu pracy "kraj rozpoczęcia" lub przy zakończeniu: "kraj zakończenia".

WPIS KRAJU ROZPOCZĘCIA		WPIS KRAJU ZAKOŃCZENIA
wpisz ¥ <i>kierowca 1</i>	C	wpisz ⊻ <i>kierowca 1</i>
ĭ kierowca 1 • <i>⊪ kraj rozpocz.</i>	C	⊻ kierowca 1 <i>M⊕ kraj zakończ.</i>
<pre>● kraj rozpocz. 28.10 11:30 #D 28.10 11:30 #E</pre>		₩• kraj zakończ. 29.10 11:30 <i>:F</i> 29.10 11:30 <i>:E</i>
• resion rozp. 11:30 E AN		▶• resion zakoń. 11:30 E AN

3. Wprowadzanie innych czynności

W przypadku, gdy kierowca pomiędzy ostatnim wyjęciem karty i ponownym jej włożeniem prócz odpoczynku miał inne aktywności, powinien je (w miarę możliwości) zarejestrować poprzez dokonanie wpisu manualnego. Wpis manualny może obejmować następujące okoliczności:

Piktogram	Czynność
ጵ	Praca na magazynie, załadunkek i rozładunek, mycie pojazdu, naprawy, formalności spedycyjne i celne.
M	Odpoczynek, przerwa.
	Okres oczekiwania (gdy czas oczekiwania jest z góry znany), podróżowanie w załodze dwuosobowej jako pasażer.
?	Aktywności które nie mogą być przyporządkowane do innych piktogramów (np. wcześniejsza jazda pojazdem wyposażonym w tachograf analogowy).

W przypadku transportu międzynarodowego bardzo często się zdarza, że kierowca dojeżdża do pojazdu znajdującego się poza bazą lub poza miejscem zamieszkania kierowcy. Zgodnie z przepisami rozporządzenia 561/2006 oraz 3821/85 kierowca powinien zapisywać jako "inną pracę" (↔) cały czas spędzony na prowadzeniu pojazdu używanego do działalności zarobkowej nieobjętego zakresem stosowania rozporządzenia 561/2006 (zwolnionych z obowiązku rejestracji czasu pracy – lista pojazdów wyłączonych w dalszej części), nawet przy świadczeniu pracy dla kilku niezależnych pracodawców. Kierowca jest zobowiązany dokonywać także wszelkich zapisów okresów gotowości (☑) tzn. pozostawania do dyspozycji pracodawcy, określonych w art. 15 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (EWG) nr 3821/85 od ostatniego dziennego lub tygodniowego okresu odpoczynku.

Poniżej przedstawiono przykład organizacji aktywności i sposób ich zapisu manualnego przy użyciu tachografu cyfrowego.

CENTRUM OBSŁUGI TRANSPORTU

welcome		FN	Maier	~~~	ostatnie	wyjęcie	1M wpis		
16:00.	14:00UTC	Ь	[	<u></u> ,7/	12. 01. 16	13:35	manualny?	nie	
							manualny?_	ta	k

Początkowy proces zapisu pozostaje niezmienny – istotą prawidłowego wpisu czynności jest uważne śledzenie informacji na wyświetlaczu.

W górnej części wyświetlacza znajduje się godzina i data ostatniego wyjęcia karty. Następnie kierowca klawiszami 1 lub 4 ustawia rodzaj kolejnej aktywności (tutaj "dyspozycja" – dojazd do pojazdu za granicę). W dolnym wierszu kierowca ustawia klawiszami 🕆 lub 🤑 kolejno dzień, miesiąc, rok, godzinę i minutę zakończenia tej aktywności. W tym przypadku kierowca ustawił godzinę 20:00 jako moment powrotu do domu z pojazdu znajdującego się za granicą. Po naciśnięciu przycisku OK tachograf umożliwia wpisane kolejnej aktywności. Tutaj kierowca ustawia dolny wiersz odpowiednio do daty zakończenia odpoczynku w domu. Na kolejnym wyświetlaczu ustawia czas dojazdu z powrotem do pojazdu. Zapis trzech kolejnych aktywności zakończony.

Na szczególną uwagę zasługuje okoliczność naprzemiennego korzystania przez kierowcę z tachografu cyfrowego i analogowego. Jeżeli w okresie pomiędzy wyjęciem i włożeniem karty do tachografu cyfrowego kierowca wykonywał przewozy pojazdem z tachografem analogowym, to dokonanie podczas logowania wpisu manualnego odpoczynku w całym tym okresie na karcie kierowcy (pomiędzy wyjęciem a włożeniem) może być potraktowane jako świadome fałszowanie zapisów aktywności. Wówczas zapis w urządzeniu cyfrowym różni się z informacjami zawartymi na wykresówce. W takim przypadku lepszym wyjściem jest zrezygnowanie z wpisu manualnego, zaś okresy niezarejestrowane przy użyciu tachografu cyfrowego bądź analogowego udokumentować zaświadczeniem o nieprowadzeniu pojazdu zgodnie z przepisami art. 31 ustawy o czasie pracy kierowców.

Siemens VDO (wersja oprogramowania do I.3)

L Wprowadzanie odpoczynku od ostatniego wyciągniecia karty do aktualnego jej włożenia

welcome 16.07• 13:45 UTC

м?	ko	niec	zmi	any
15.	07	15:50	)	nie

Po włożeniu karty do urządzenia rejestrują-cego pojawia się komunikat powitalny. W dolnym wierszu z lewej strony wyświetlany jest aktualny czas lokalny, natomiast z prawei – czas UTC.

Kolejno tachograf wyświetla komunikat o nazwisku kierowcy, którego karta została wprowadzona do tachografu oraz pasek postępu odczytu kart.

Po zalogowaniu się karty w urządzeniu, kierowca jest informowany o dacie i godzinie ostatniego wyciągniecia karty. Od tego momentu wszystkie aktywności będą rejestrowane. Okres między ostatnim wyciągnięciem karty, a aktualnym wprowadzeniem, można uzupełnić dokonując wpisu manualneao.

Aby dokonać wpisu manualneao, w oknie z pytaniem o wpis manualny klawiszami nawigacyjnymi û lub ↓ wybieramy opcję "tak". Zatwierdzamy wybór klawiszem OK.

W oknie edycji okresu i aktywności, pojawia się informacja o ostatnim wyciągnięciu karty. Tachograf zadaje pytanie, czy wraz z ostatnim wyciągnieciem karty kierowca zakończył zmianę roboczą. Pytanie to jest sformułowane nieprecyzyjnie – w tym miejscu bowiem tachograf niejako zadaje pytanie, czy kierowca chce dopisać jakiekolwiek czynności manualnie od momentu ostatniego wyciągnięcia karty. Klawiszami nawigacyjnymi î lub , należy wybrać opcję "tak" jeśli kierowca chce dokonać wpisu manualnego, bądź "nie", jeśli wpis manualny nie jest wymagany.

15.07 15:50 13:45 16.07

Tachograf wyświetla przedział czasowy wpisu manualnego. Górna data i godzina odpowiada ostatniemu wyjęciu karty.

15.07 15:50 16.07 13:45 Dolna data i godzina w dolnym wierszu jest ustawiana przez kierowcę poprzez naciśnięcie (wolna zmiana) lub przytrzymanie (szybka zmiana) przycisków û lub & .Kierowca oznacza tym samym przedział czasowy do przypisania konkretnego rodzaju aktywności. Należy pamiętać, że datą i godziną graniczną do przypisania (w dolnym wierszu) jest moment ponownego włożenia karty. Jeżeli dolny wiersz jest ustawiony prawidłowo, należy potwierdzić przyciskiem OK.

UWAGA! – Jeżeli kierowca loguje się o godzinie 13:45 (jak na rysunku), to maksymalny czas jaki może zadeklarować wpisem manualnym zawiera się w przedziale od dni i godziny ostatniego wyjęcia karty (tutaj: 15.07 godz. 15:50) do chwili obecnej (16.07 godz. 13:45). Nie można zatem zadeklarować rodzaju okresów aktywności na przyszłość.

Po zaakceptowaniu przedziału czasowego należy wybrać rodzaj aktywności. Kierowca ma do dyspozycji: inną pracę, czas dyspozycji lub odpoczynku. Zmiana odbywa się przy użyciu przycisków û lub I. Jeżeli aktywność jest ustawiona prawidłowo, należy potwierdzić przyciskiem OK.

Potwierdzenie wszystkich wpisów następuje poprzez naciśnięcie przycisku OK. Dokonanie zmiany przyciskami û lub & na komunikat "M akceptacja: nie" spowoduje powrót do początku logowania i konieczność ponownego dokonania wszelkich wpisów. Potwierdzenie przyciskiem OK wpisu "M akceptacja: tak" spowoduje nieodwracalny zapis na karcie kierowcy. W przypadku dokonania błędnego wpisu manualnego, dokonanie poprawek po zaakceptowaniu wpisu jest niemożliwe.

Po zakończeniu procedury logowania na wyświetlaczu pojawi się standardowy ekran informacyjny.

UWAGA : Zapis do pamięci karty po zalogowaniu trwa kilka sekund. Proces zapisu jest sygnalizowany wyświetleniem połowy symbolu karty. Do momentu pojawienia się pełnego piktogramu a ruszenie pojazdem jest niedozwolone – tachograf bowiem anuluje procedurę zapisu wpisu manualnego i informacje w pamięci urządzenia nie będą zawierały zadeklarowanych w momencie logowania okresów aktywności.

tak

M akceptacja?

0km∕h 13:45 Θ. 123456.7km ь

Powyższy wpis manualny spowodował zapis okresu odpoczynku pomiędzy ostatnim wylogowaniem karty a aktualnym włożeniem. W celu rozpoczęcia zmiany roboczej należy dodatkowo wpisać kraj rozpoczęcia zmiany. W tym celu należy przyciskiem OK uruchomić MENU urządzenia, następnie przyciskami û lub \$ przejść do "wpisz kierowca 1", nacisnąć ok, wybrać "•| • kraj rozpocz.", nacisnąć ok, odnaleźć właściwy kod kraju i ponownie nacisnąć OK.

2. Wprowadzanie innych wpisów manualnych

Tachograf cyfrowy umożliwia dokonanie aż 32 różnych wpisów dotyczących różnych okresów aktywności pomiędzy ostatnim wyjęciem a bieżącym włożeniem karty. Kierowca może zatem dokonać wpisu okresów pracy po wyjęciu karty kilka godzin (dni) wcześniej, jak i kilka godzin (dni) przed obecnym włożeniem karty. Poniżej przykład logowania z różnymi okresami aktywności kierowcy.

M wpis manualny? Aby dokonać wpisu manualnego, w oknie z pytaniem o wpis manualny klawiszami nawigacyjnymi û lub & wybieramy opcję "tak". Zatwierdzamy wybór klawiszem OK.

tak

W oknie edycji okresu i aktywności, pojawia się informacja o ostatnim wyciągnięciu karty. Tachograf zadaje pytanie, czy wraz z ostatnim wyjęciem karty kierowca zakończył pracę. Klawiszami û lub & należy ustawić "nie" i potwierdzić przyciskiem OK.

15.07 15:50 -15.07 18:00 Dolna data i godzina w dolnym wierszu jest ustawiana przez kierowcę poprzez naciśnięcie (wolna zmiana) lub przytrzymanie (szybka zmiana) przycisków îr lub & . Kierowca oznacza tym samym przedział czasowy do przypisania konkretnego rodzaju aktywności. W tym przypadku kierowca oznaczył, że po ostatnim wyjęciu karty o godzinie 15:50, pracował dalej aż do godziny 18:00.

Po zaakceptowaniu przedziału czasowego należy wybrać rodzaj aktywności. Kierowca ma do dyspozycji: inną pracę, czas dyspozycji lub odpoczynku. Zmiana odbywa się przy użyciu przycisków îr lub I. W tym przypadku kierowca wybiera "młotki", czyli "inną pracę". Jeżeli aktywność jest ustawiona prawidłowo, należy potwierdzić przyciskiem OK.

Po dokonaniu zapisu "innej pracy" tachograf ponownie zaproponuje zakończenie zmiany. Ponownie należy potwierdzić przyciskiem OK opcję *nie.*

Następnie tachograf zaproponuje kolejny wpis licząc od zakończenia poprzedniego wpisu. Należy ustalić przyciskami 1 lub 4 koniec kolejnego przedziału czasowego dla następnej aktywności (tym razem dla odpoczynku). W tym przypadku kierowca zadeklarował, że kolejny okres będzie trwał do godziny 7:45 dnia 16.07 i będzie miał charakter odpoczynku.

Ostatni wpis dotyczy okresu przed obecnym zalogowaniem karty. Należy ustalić przyciskami î lub I koniec kolejnego przedziału czasowego dla następnej aktywności (tym razem dla okresu pracy). W tym przypadku kierowca zadeklarował, że kolejny okres będzie trwał do godziny 13:45 dnia 16.07 i będzie miał charakter innej pracy.

CENTRUM OBSŁUGI TRANSPORTU

Tachograf cyfrowy - Stoneridge SE5000 Exakt Duo

Cyfrowy tachograf firmy Stoneridge posiada monochromatyczny wyświetlacz, wyświetlający komunikaty na dwóch wierszach lub jeden duży komunikat o czasie jazdy, przerwy oraz opcje menu. Kartę umieszcza się w szufladce, a odczyt danych z tachografu jest możliwy po usunięciu szufladki z papierem – za szufladką znajduje się wejście kabla do odczytu danych. Ręczne wprowadzenie czynności jest możliwe tylko w przypadku, gdy pojazd znajduje się w pozycji stałej, kluczyk w stacyjce ustawiony jest na zapłonie oraz gdy funkcje wczytywania i drukowania są wyłączone. Dane wprowadzone ręcznie będą przechowywane tylko na karcie kierowcy. Dane można wprowadzić ręcznie, gdy karta nie znajdowała się w tachografie.

I. Wprowadzanie odpoczynku od ostatniego wyciągnięcia karty do aktualnego jej włożenia

Należy umieścić kartę kierowcy w szufladce tachografu cyfrowego.

Po wprowadzeniu karty kierowcy do tachografu pojawia się informacja o imieniu i nazwisku kierowcy oraz data i godzina wyciągnięcia karty z tachografu, a następnie pytanie, czy wprowadzić odpoczynek od ostatniego wyciągnięcia karty do chwili jej wprowadzenia do tachografu. Automatycznie odpowiedź ustawiona jest w pozycji TAK – zatwierdzamy wybór klawiszem OK. Jeśli proponowana odpowiedź to NIE, klawiszami wyboru ustawiamy odpowiedź w pozycji TAK i zatwierdzamy wybór klawiszem OK.

Gdy odpoczynek zostanie zaakceptowany, na wyświetlaczu tachografu pojawia się kolejne pytanie:

Proponowana odpowiedź to NIE i jeśli nie chcemy, aby tachograf drukował wprowadzony wpis manualny to zatwierdzamy taką odpowiedź. W przypadku, gdy potrzebujemy wydruk, klawiszami wyboru ustawiamy odpowiedź TAK i zatwierdzamy klawiszem OK.

Ostatnie pytanie, jakie zadaje tachograf, to potwierdzenie dokonanych wpisów. Standardowo wyświetlana jest odpowiedź TAK. Zatwierdzamy taką odpowiedź, lub w przypadku, gdy chcemy dokonać zmian, wybieramy opcję NIE.

Po zaakceptowaniu wpisów manualnych pojawia się komunikat "Gotowy do jazdy".

2. Wprowadzanie kilku aktywności w okresie od ostatniego wyciągnięcia karty.

W celu dokonania wpisu manualnego kilku czynności należy standardowo wprowadzić kartę kierowcy do szufladki tachografu cyfrowego.

Po właściwym umieszczeniu karty na wyświetlaczu pojawi się propozycja zapisania odpoczynku przez cały okres od wyjęcia karty do jej obecnego włożenia. Po wprowadzeniu karty kierowcy do tachografu pojawia się informacja o imieniu i nazwisku kierowcy oraz data i godzina wyciągnięcia karty z tachografu, a następnie pytanie, czy wprowadzić odpoczynek od ostatniego wyciągnięcia karty do chwili jej wprowadzenia do tachografu. Automatycznie odpowiedź ustawiona jest w pozycji TAK. W tym przypadku kierowcę interesuje dokonanie wpisu innych czynności, a więc klawiszami wyboru ustawiamy odpowiedź w pozycji NIE i zatwierdzamy wybór klawiszem OK.

W kolejnym etapie tachograf zadaje pytanie, czy chcemy wpisać czynności. Wybieramy odpowiedź TAK (wyświetlana automatycznie), a następnie zatwierdzamy wybór klawiszem OK.

Staraidge Barners

Polska

Ð

Kraj końcowy

OK

1

Widoczna na ilustracji data i godzina wskazuje moment wyciągnięcia karty. Klawiszem OK zatwierdzamy wyświetloną datę jako zakończenie zmiany.

Do zakończenia zmiany niezbędne jest podanie kraju zakończenia - klawiszami wyboru szukamy właściwego państwa i zatwierdzamy klawiszem OK.

Klawiszami wyboru szukamy właściwego rodzaju aktywności i potwierdzamy wybór klawiszem OK.

Po zatwierdzeniu rodzaju aktywności pojawia się na ekranie kolejne okno wyboru – tym razem należy określić datę i czas zakończenia aktywności. Aktualnie zmieniana cyfra podświetlona jest na czarno (w tym przypadku dzień i miesiąc). Gdy dzień i miesiąc zostanie właściwie określony należy potwierdzić przyciskiem OK.

Pierwszy etap to wybór dnia i miesiąca – analogicznie klawiszami wyboru ( ) szukamy właściwej daty i potwierdzamy wybór klawiszem OK.

W kolejnym etapie klawiszami ( ) ustalamy godzinę zakończenia aktywności, a po jej zaakceptowaniu klawiszem OK dokonujemy wyboru dokładnej minuty zakończenia aktywności.

Jeżeli wprowadzana aktywność była ostatnią pracą danego dnia, to kolejnym krokiem jest wybór zakończenia zmiany – jak na ilustracji obok. W przeciwnym wypadku, jeżeli chcemy wpisać kolejną aktywność, klawiszami • dokonujemy wyboru odpowiedniego rodzaju aktywności i zatwierdzamy klawiszem OK.

Początkowa data i godzina nowej aktywności ustalana jest automatycznie i jest tożsama z datą zakończenia poprzedniej aktywności. Wyboru daty i godziny zakończenia nowej aktywności dokonujemy tak, jak aktywności poprzedniej.

Ostatnie pytanie, jakie zadaje tachograf po wszystkich wpisów manualnych to potwierdzenie dokonanych wpisów. Standardowo wyświetlana jest odpowiedź TAK. Zatwierdzamy taką odpowiedź, lub w przypadku, gdy chcemy dokonać zmian (rozpocząć logowanie od początku), klawiszami • wybieramy opcję NIE i potwierdzamy przyciskiem OK.

Po zaakceptowaniu wpisów manualnych pojawia się komunikat "Gotowy do jazdy".

Tachograf cyfrowy - Stoneridge SE5000 (stara wersja)

Tachograf cyfrowy Stoneridge znacznie różni się od swojego następcy, modelu Exakt Duo. Pomimo faktu, iż oba modele powstały zgodnie z instrukcjami zawartymi w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 3821/85 (z późniejszymi zmianami), starsza wersja charakteryzuje się znacznie wyższym stopniem komplikacji oraz gorszymi własnościami użytkowymi.

Z wyglądu urządzenia SE 5000 oraz Exakt Duo wyglądają niemal identycznie. Po włożeniu karty od razu widać istotne różnice w sposobie logowania oraz wyświetlania danych.

- 1. Standardowe wyświetlenie tachografu,
- 2. Szuflada na papier do drukowania
- 3. Gniazdo "2" karty kierowcy znajdującego się obok kierowcy aktualnie prowadzącego pojazd
- 4. Przycisk obsługujący gniazdo "2" oraz nastawiający poszczególne rodzaje aktywności
- 5. Przycisk obsługujący gniazdo "1" oraz nastawiający poszczególne rodzaje aktywności
- 6. Przycisk "OK" (potwierdzenie opcji)
- 7. Przejście w dół
- 8. Przejście w górę
- 9. Przycisk "anuluj" wyjście z opcji
- 10. Gniazdo "1" karty kierowcy znajdującego się aktualnie za kierownicą.

Aby umieścić kartę w tachografie (slocie) należy nacisnąć i przytrzymać przycisk dla lewego gniazda nr 1 (dla kierowcy który znajduje się za kierownicą) lub przycisk **2** dla gniazda nr 2, a następnie:

- włożyć kartę kierowcy z układem scalonym ("chipem") skierowanym ku górze,
- zamknąć kieszeń, delikatnie ją dociskając do tachografu.

1	Sprawdzanie		Po włożeniu karty tachograf przez dłuższą chwilę (do 1 minuty) będzie analizował dane z karty kie-
-	karty w toku	z	gnięcia karty z powrotem. Po umieszczeniu karty
			jej przez urządzenie.
1⊙∎K Jan	owalski		Następnie tachograf wyświetli dane personalne kierowcy, by mógł on ostatecznie upewnić się o włożeniu właściwej karty.
			Jeżeli ostatnie wyjęcie karty miało miejsce po- nad 24 godziny wcześniej, tachograf wyświetli
>24h	🛿 🕈 Ost. wyc.		odpowiednie ostrzeżenie. Należy potwierdzić tą informację przyciskając klawisz OK <a href="https://www.www.www.www.www.www.www.www.www.w</td>
karty	>24h .		czas tachograf automatycznie kończy ostatni dzień roboczy i rozpoczyna kolejny. Wpisy manu-
			alne są w tym przypadku konieczne.
⊪?∎ł	Kont. dzien?	1	Następnie użytkownik zostanie zapytany, czy jest to kontynuacia dnia pracy. Klawiszami 4 > doko-
15:23	08.07.2005	×	nujemy wyboru symbolu ✓ (OK ←) jeśli potwier- dzamy lub X jeśli jest to nowy dzień pracy. UWA-
			GA! Naciśnięcie klawisza X kończy procedurę wpisu manualnego. Jeżeli kierowca chce zade- klarować okres pomiędzy ostatnim wyjęciem a obecnym włożeniem jako np. odpoczynek, powi- nien ZAWSZE zaznaczyć symbol ✓ (przyciskiem ◀ ► oraz OK –).

Po potwierdzeniu przyciskiem OK opcji *Kont. dzien?* pojawia się ekran wpisu manualnego (jak poniżej):

- 1. Kierowca
- 2. Rodzaj czynności
- 3. Rozpoczęcie czynności
- 4. Licznik ręcznie wprowadzonych czynności
- 5. Data
- 6. Czas UTC rozpoczęcia czynności

Czas rozpoczęcia czynności początkowo przyjmuje domyślną wartość ostatniego wyjęcia karty kierowcy.

1не+	01M
16:15	08. 07. 2005

Licznik ręcznie wprowadzonych czynności początkowo ma wartość domyślną 01M. Licznik będzie zwiększał wartość 02M,03M dla każdej ręcznie wprowadzonej czynności. Naciśnij przycisk & lub û w celu wybrania rodzaju czynności. Potwierdzić przyciskiem OK (<

UWAGA! Czas rozpoczęcia/zakończenia czynności może być wprowadzany: do 24 godzin po ostatnim wyjęciu karty kierowcy, do 24 godzin przed ostatnim włożeniem karty kierowcy. Zatem ten model tachografu nie umożliwia dokonania wpisu odpoczynku za okresy np. tygodniowe. Zatem za okresy wielodniowe bez aktywności obowiązkowo zaświadczenie o nieprowadzeniu pojazdu!

1не+	01M
16:15	08.07.2005

1н+е	01M
17:20	08.07.2005

мOst. praca?	×
17:20 06.07.2005	×

le ⊯Czas	s rozpocz.
07:24	09.07.2005

CZAS ROZPOCZĘCIA CZYNNOŚCI: Naciśnij przycisk û lub przycisk ↓, a następnie naciskając przycisk , ustaw w razie konieczności odpowiednio rok oraz miesiąc. Naciśnij przycisk ↓ lub przycisk û, a następnie naciskając przycisk , ustawić w razie konieczności odpowiednio dzień oraz godzinę i minutę. Po wprowadzeniu czasu ekran zmienia się w celu umożliwienia wpisania czasu zakończenia czynności.

CZAS ZAKOŃCZENIA CZYNNOŚCI: Naciśnij przycisk î lub przycisk 4, a następnie naciskając przycisk i ustaw w razie konieczności odpowiednio rok oraz miesiąc. Naciśnij przycisk 4 lub przycisk î, a następnie naciskając przycisk i ustawić w razie konieczności odpowiednio dzień oraz godzinę i minutę. Po wprowadzeniu czasu ekran zmienia się w celu umożliwienia wpisania czasu zakończenia czynności.

W przypadku ręcznie wprowadzonych czynności z poprzedniego dnia należy wprowadzać czas zakończenia każdej czynności. Jeżeli po wprowadzeniu danej czynności kierowca chce wpisać kolejną czynność zaznacza przyciskiem ♣ lub przyciskiemî symbol X i potwierdza przyciskiem ✔ . Jeżeli wpis manualny nie będzie kontynuowany, należy przyciskiem ♣ lub przyciskiemî zaznaczyć opcję ✓ oraz potwierdzić przyciskiem OK ✔ . Jeżeli kierowca korzystając z powyższej procedury oznaczy jednym wpisem cały okres pomiędzy wyjęciem karty a włożeniem jako "łóżko" (odpoczynek), kolejnym krokiem będzie jedynie wpisanie miejsca rozpoczęcia zmiany roboczej oraz potwierdzenie prawidłowości wpisu manualnego.

Jeżeli kierowca nie zaznaczy całego okresu między wyjęciem karty a włożeniem jako odpoczynek (wg powyższych instrukcji), kolejną informacją wyświetlaną na tachografie będzie czas rozpoczęcia pracy. Domyślnie jest to czas umieszczenia karty w urządzeniu. Jeżeli kierowca rozpoczął pracę wcześniej klawiszami 🏦 lub 🖟 zaznacza odpowiednią wartość i zatwierdza przyciskiem 🗲.

(		z. 09.07.2005 deklarując, ozpoczęliśmy ożyliśmy	Jezeli wskazany fragment wyswietlacza prezentują- cy obecny moment włożenia karty nie zostanie przez kierowcę zmieniony a jedynie potwierdzony przyciskiem vówczas tachograf przejdzie auto- matycznie do zakończenia wpisu manualnego po- przez wpis kraju rozpoczęcia i końcowej akceptacji wpisu. Jeżeli jednak kierowca cofnie zegar dekla- rując, że rozpoczął w dniu obecnym pracę wcze- śniej, wówczas kierowca zostanie poproszony o wpis w następującej kolejności: kraj zakończenia, długość trwania okresu zadeklarowanego, akcep- tacja wpisu.
	●₩Wybierz kra POLSKA	j	Wprowadź kraj na czas rozpoczęcia bieżącego dnia roboczego.
	1.0.4	Q1M	czął pracę zanim włożył kartę, ponownie pojawia
	07:24	09. 07. 2005	się informacja o wpisie manualnym za ten okres z oznaczoną tą samą godziną, którą chwile wcze- śniej kierowca zadeklarował jako moment rozpo- częcia pracy (tutaj także można ją zmienić). Kolej- ność wpisu jest następująca: symbol wpisywanej aktywności, data (rok, miesiąc, dzień), godzina i minuta. UWAGA! Tutaj wpisujemy wyłącznie mo- ment rozpoczęcia czynności. Moment zakończenia wpisywany jest na następnym wyświetlaczu, po potwierdzeniu wszystkich wartości odpowiadają- cych rozpoczęciu zmiany w obecnym dniu.
	16+0	01M	W tym miejscu kierowca wprowadza czas zakoń- czenia wpisu manualnego dotyczącego dnia bie- żącego. Jeżeli kierowca ustawi godzine, zakończe-
	17:20	06.07.2005	nia wpisu manualnego odpowiadającą momento-

kończy i kierowca będzie musiał jedynie potwierdzić prawidłowość sporządzonych wpisów. Ze wszystkich modeli opisanych w niniejszej publikacji pierwsza wersja tachografu Stoneridge SE5000 cechuje się najwyższym stopniem komplikacji i najłatwiej o omyłkę w deklarowaniu poszczególnych aktywności. Należy pamiętać, że ten typ tachografu wymaga konkretnego wpisu początku i końca każdej aktywności - w odróżnieniu od pozostałych modeli tachograf nie przyjmuje automatycznie godziny rozpoczęcia wpisu manualnego od momentu wylogowania karty - kierowca samodzielnie musi potwierdzić czas rozpoczęcia i zakończenia każdej czynności. Ponadto należy pamiętać, iż w przypadku gdy pomiędzy wyjęciem a włożeniem minie więcej niż 48 godzin kierowca nie będzie mógł wyłącznie przy użyciu tego tachografu zadeklarować

całego tego okresu jako czasu odpoczynku. Tachograf umożliwia bowiem dokonanie wpisu manualnego wyłącznie za okres do 24 godzin po ostatnim wyjęciu karty oraz również do 24 godzin przed bieżącym włożeniem (razem 48 godzin możliwego całkowitego czasu zadeklarowanego przy użyciu wpisu manualnego).

wi umieszczenia karty w tachografie, wpis się za-

Stowarzyszenie Polskie Forum Transportu jest organizacją powstałą w celu propagowania wiedzy wśród przedsiebiorstw transportowych oraz kierowców zawodowych. Świadomość prawna nie tylko znacznie ułatwia realizacje procedur transportowych, ale przede wszystkim zabezpiecza przed ewentualnymi karami pieniężnymi. Wysokość kar nakładanych przez poszczególne służby kontroli drogowej w Éuropie siega nawet kilkunastu tysięcy Euro - kwota ta potrafi zachwiać stabilnością niejednego przedsiębiorcy. Ponadto skutkiem naruszenia przepisów jest zwykle znaczne opóźnienie w dostawie towaru - a to bywa przyczyną niezadowolenia nadawcy, zleceniodawcy czy odbiorcy. Także w tym przypadku z tytułu błędnie wykonanej usługi transportowej powstać koszty w postaci kar umownych, odszkodówań itp. SPFT w celu ułatwienia poruszania się w gaszczu przepisów przygotowało serię "niezbędników". Mamy nadzieję, że przedstawiona wiedza w pigułce pozwoli przewoźnikom i kierowcom na łatwiejszą i bardziej bezproblemową organizację przewozów krajowych i międzynarodowych

Stowarzyszenie Polskie Forum Transportu UI. Leona Heyki 2 70-631 Szczecin www.spft.pl biuro@spft.pl KRS: 0000430437 NIP: 9552339132

